

Mléčná farma roku z mnoha pohledů

Ing. Jiří Burdych, MBA, který zastupuje společnost VVS Verměřovice jako jednoho z partnerů soutěže Mléčná farma roku (MFR), odpovídá na otázky týkající se ekonomiky výroby mléka. Patnáctý ročník soutěže je právě v plném proudu, slavnostní vyhlášení bude 23. března v hotelu Tři Věžičky ve Stříteži u Jihlavy.

Jak si myslíte, že si stojí chovatelé dojnic u nás a v mezinárodním srovnání?

Stojí si velice dobře, o tom svědčí řada publikací. Především ohledně nádojů se v posledních letech dozvídáme, jak jsou čeští chovatelé holštýnského a českého strakatého skotu na špičce nejen v Evropě, ale i ve světě. Ale i v dalších ukazatelích, jako je například reprodukce. V Pregnancy Rate byla dříve špička, když chov dosahoval 20 %, dnes se nejlepší chovy pohybují přes 30 %. Další je zdraví mléčné žlázy, což je další oblast, kterou v rámci soutěže Mléčná farma roku hodnotíme.

Jak naše firma VVS Verměřovice, tak i ostatní partneři soutěže se snažíme na trhu působit tak, aby se o dobrých, možná i těch nejlepších chovatelích vědělo. Ti jsou pak oceňováni v rámci soutěže Mléčná farma roku. Aby se vědělo, jakých ukazatelů dosahují. Nejen v rámci soutěže, ale například i v nákladovosti. Ve firmě se zabýváme podrobně náklady na krmiva, ty tvoří více než polovinu nákladů – to je při rostoucích cenách vstupů dnes velice významná položka. To znamená, snažíme se působit tak, aby ty nejúspěšnější farmy mohly prezentovat své výsledky. Aby mohli jejich zástupci hovořit o tom, jak pracují, jak jejich společnosti fungují. A tím pádem průměr populace dojených krav zlepšovat jako celek. Myslím, že se chovatelé v ČR stále posouvají v mezinárodním srovnání.

Jaký je váš názor na zpeněžování mléka u nás a v Evropě?

Podle Českého statistického úřadu se náklady v zemědělství zvýšily za rok 2022 o 25 %. V rámci odborných šetření je patrné, že náklady výroby mléka se také shodou okolností zvý-

šily o čtvrtinu. Podle našeho sledování se mohou pohybovat průměrně kolem 12,60 Kč/litr za uplynulý rok, což je oproti roku 2021 nárůst právě o těch 25 %. Tomu by mělo odpovídat i zpeněžování. Jde o první období, kdy cena mléka způsobila, že chovatelé byli v průměru v mírném zisku. Přesto dotace musí dohánět ztrátu, kterou způsobuje českým chovatelům nárůst vstupů. Cena mléka je klíčová pro ziskovost českých chovatelů. V mezinárodním srovnání ceny v EU jsme za poslední rok na 18. místě. Na průměr tedy ztrácíme poměrně významně, byť se nám listopadová cena 12,50 Kč/l může zdát dobrá. Chtěl bych říci, že jsou významné rozdíly mezi regiony v republice. Nejlepšího zpeněžení dosahují chovatelé v západních a jižních Čechách. Ale pak jsou chovatelé na Moravě, ve Slezsku, kde rozdíl od nejlepší ceny mléka činí až tři koruny, což tady nikdy nebylo. Určitým motorem růstu ceny je zpeněžování v Německu a dalších státech, které dosahují vyšší ceny.

Máte nějaké prognózy, jak by to mohlo vypadat do budoucnosti?

Ano, musíme mít. Každá firma, nebo v tomto případě partner soutěže, sleduje ukazatele toho odvětví, kde podniká. V naší firmě sledujeme cenový vývoj sušeného mléka nebo syrovátky, která se používá při výrobě mléčných krmných směsí. V ČR už ze strany zpracovatelského sektoru zaznamenáváme informace o tom, že by mělo dojít ke snižování ceny na trhu. Já si to nemyslím, protože podle posledních informací v EU dochází a bude docházet k poklesu výroby mléka. Vezmeme si kupříkladu Německo, které jako největší evropský producent mléka vyrábí přes 32 miliard kg; Nizozem-

Ing. Jiří Burdych, MBA, z VVS Verměřovice a Ing. Jana Konečná v roli moderátorky ve studiu Profi Pressu Foto Vlastimil Uhlíř

sko (13,7 miliard kg), Francie – to jsou státy, kde dochází k poklesu výroby mléka. V Nizozemsku dojde pravděpodobně k poklesu produkce o 20 až 30 %, stejně i v Belgii dojde k poklesu počtu dojených krav. U nás vyrábíme zhruba něco přes 3 miliardy kg a samotný pokles největších evropských výrobců je vyšší než celá produkce ČR.

Největší hráči na světovém trhu jsou Nový Zéland a Austrálie – u nich dochází také k významnému poklesu výroby mléka. Spojené státy a Latinská Amerika nikterak významně produkci nenavysují. Z pohledu světové poptávky je tu tedy nedostatek mléka.

Myslím, že budoucnost nahrává českým chovatelům. Je to patrné i z toho, že o české mléko je zájem ze strany chovatelsky vyspělých států na západ od nás.

Vraťme se zpět k soutěži. Co můžete očekávat od letošního ročníku?

Můžeme čekat zejména velkou účast chovatelů. Již 23. března všechny zveme na slavnostní vyhlášení, které se bude konat tentokrát v hotelu

Tři Věžičky ve Stříteži u Jihlavy, tedy zhruba uprostřed republiky. Bude se těšit na to, že ukazatele, které se hodnotí a podle kterých chovatelé prosperují, se budou zlepšovat. Vidíme to na nádojích, které se neustále zvětšují, vidíme to na mezidobí, také na počtu somatických buněk. Řada chovatelů má ostych, že nejsou nejlepší, ale pouze průměrní. Nemusí mít obavu – není to jen pro ty nejlepší, ale pro všechny.

Máme pro letošek nějaké novinky?

Ano, i z hlediska programu na vyhlášení bude zajímavé se účastnit. Novinky máme z hlediska přednášejících a partnera soutěže – je jím plemenářská firma CRV. Určitě se můžete těšit na přednášku paní Dr. Birgit Gredler-Grandl z univerzity ve Wageningenu. Přijede hovořit o šlechtění na stravitelnost. V jednání pro přednášku je Ing. Vít Pospíchal, hlavní zootechnik jedné z největších farem v Německu, který bude hovořit o managementu svého chovu.

-prym-

Rozbor ukazatelů kvality mléka a reprodukce

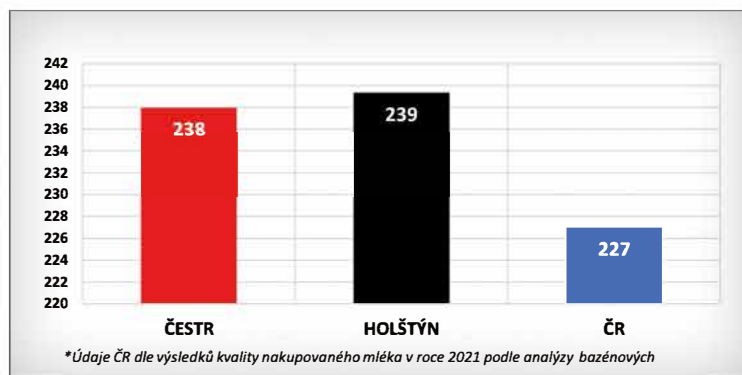
Článek nabízí podrobný rozbor ukazatelů kvality mléka a reprodukce u přihlášených farem v ročníku 2022 v soutěži Mléčná farma roku.

Soutěžící pro rok 2023 již jsou registrováni a 23. března zbývá jen vyhlásit vítěze 15. ročníku a užít si program akce. Připravili jsme pro vás ohlédnutí za ukazateli kvality mléka a reprodukce u soutěžících v minulém roce.

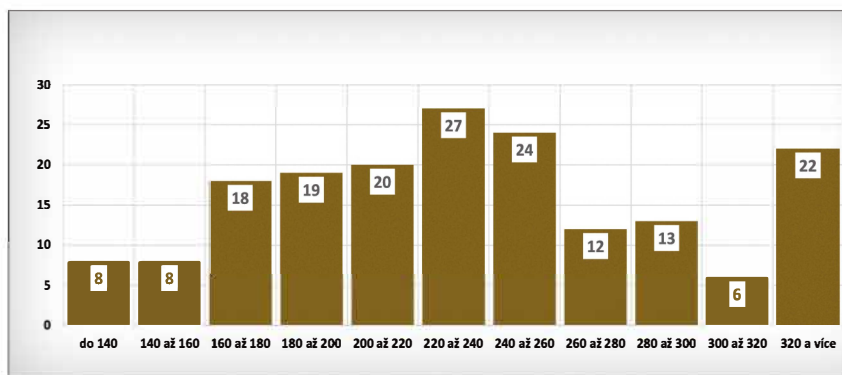
Z výsledků v tabulce 1 je zřejmé, že v průměru u přihlášených farem nebyl výrazný rozdíl mezi průměrnou hodnotou a hodnotou mediánu. V průměru nižšího počtu SB a lineárního skóre bylo dosaženo u podniků v kategorii Čestr, kde byla rovněž kratší

Tab. 1 – Základní údaje u farem v soutěži Mléčná farma roku v ročníku 2022 (za rok 2021)

Ukazatel	SB (tis./ml.)		Lineární skóre SB 0-4 (%)		Délka mezidobí	
	Čestr	Holštýn	Čestr	Holštýn	Čestr	Holštýn
Průměr	238	239	82	84	387	392
Medián	227	231	83	84	385	391
Min.	99	114	66	65	360	361
Max.	455	443	91	94	437	473

Graf 1 – Srovnání SB u přihlášených a v ČR*

Graf 2 – Počet farem podle počtu somatických buněk v mléce v tis./ml

Pozvánka

NA VYHODNOCENÍ SOUTĚŽE O MLÉČNOU FARMU ROKU 2023 A KONFERENCI

čtvrtek 23. března 2023

Hotel – Restaurant Tři Věžičky Jihlava

Online přenos:
www.tvzemedelec.cz/mlecnafarमारoku

Více informací:
www.mlecnafarमारoku.cz

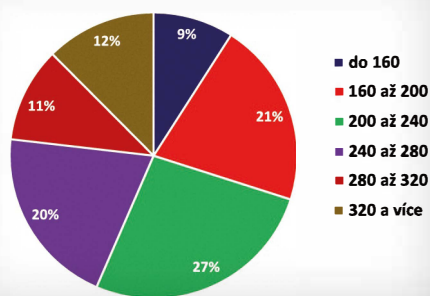
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

akce se koná pod záštitou ministra zemědělství Ing. Zdeňka Neluby

PROGRAM

- 11:30–13:00 Registrace a oběd
- 13:00–13:30 Zahájení
Ing. Jiří Burdych, MBA
- 13:30–14:45 Možnosti genetického ovlivnění konverze krmiva a emisí metanu s cílem minimalizace dopadu na životní prostředí
Dr. Birgit Gredler-Grandl, Wageningen Livestock Research, Nizozemí
- 14:45–15:45 Management vysokoužitkového chovu
Ing. Vít Pospíchal, Gut Hohen Luckow, Německo
- 15:45–16:15 Přestávka
- 16:15–17:15 Panelová diskuse - zástupci 4 chovů plemene české strakaté a holštýn
MVDr. Václav Osička
předseda zdravotní komise chovatelských svazů skotu
ZD Nová Ves - Víska, Ing. Roman Sadílek, předseda
Bonagro, a.s., Ing. Zdeněk Vala, Ph.D., vedoucí úseku živočišné výroby
Agrosunak, a.s., Petr Fichbauer, ředitel živočišné výroby
AGRO Liboměřice, a.s., Ing. Jiří Vrzáček, ředitel
- 17:15–18:15 Vyhlášení výsledků soutěže
doc. Dr. Ing. Josef Kučera
- 18:15–18:30 Diskuse a závěr
Ing. Martin Sedláček
- 18:30 a dále Raut a neformální diskuse

Graf 3 – Podíl přihlášených farem podle počtu SB v tis./ml

průměrná délka mezidobí. Rozpětí hodnot ukazuje na velmi vysokou variabilitu u soutěžících farem v obou soutěžních skupinách.

Počet somatických buněk (SB)

V roce 2021 byl v ČR podle výsledků kvality nakupovaného mléka podle

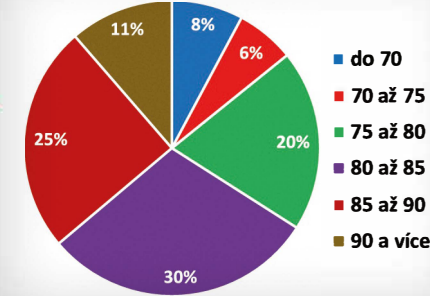
analýzy bazénových vzorků (ČMSCH) průměrný počet SB 227 tis./ml. Přihlášené podniky v kategoriích Čestr a Holštýn dosáhly v průměru vyšších hodnot a to 238 a 239 tis./ml (graf 1).

Ze 177 přihlášených farem mělo 27 farem (15 %) počet somatických buněk v rozmezí 220 až 240 tis./ml (graf 2). Při posuzování intervalu 200 až 240 tis./ml, pak by spadalo do tohoto intervalu 27 % všech přihlášených farem (graf 3). Výrazně je však též zastoupena skupina farem, které měly průměrný počet SB vyšší než 320 tis./ml. Bylo jich 22, tj. 12 % ze všech přihlášených. Pod 140 tis./ml dokázalo

snížit počet SB pouze osm podniků, tj. asi 5 % přihlášených farem.

V ročníku 2022 mělo ze 177 přihlášených farem 99 z nich (56 %) počet somatických buněk nižších než průměr, tj. než 239 tis./ml (graf 4), jedna farma dosáhla průměru a zbylých 77 farem (44 %) mělo vyšší počet somatických buněk. U 95,5 % farem bylo rozmezí somatických buněk v intervalu 114 až 381 tis./ml. Zbylých 4,5 % je tvořeno extrémními hodnotami (většinou nad 400 tis./ml).

Mezi vybranými zeměmi Evropy (podle dostupnosti údajů) byly v roce 2021 zřejmé rozdíly (graf 5) v průměrném

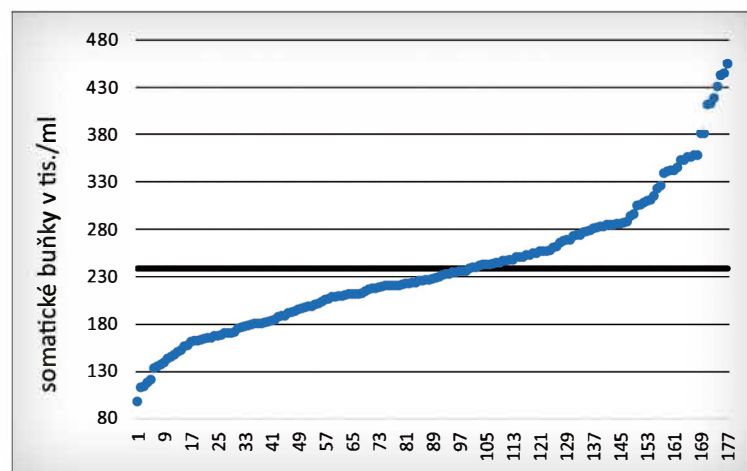

Graf 7 – Podíl přihlášených farem podle lineárního skóre SB 0–4 %

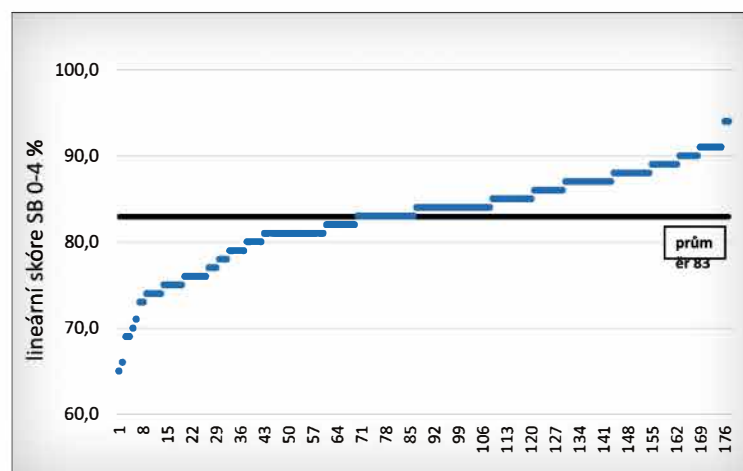
počtu somatických buněk u krav zařazených do KU příslušné země (ICAR).

Lineární skóre SB 0–4 %

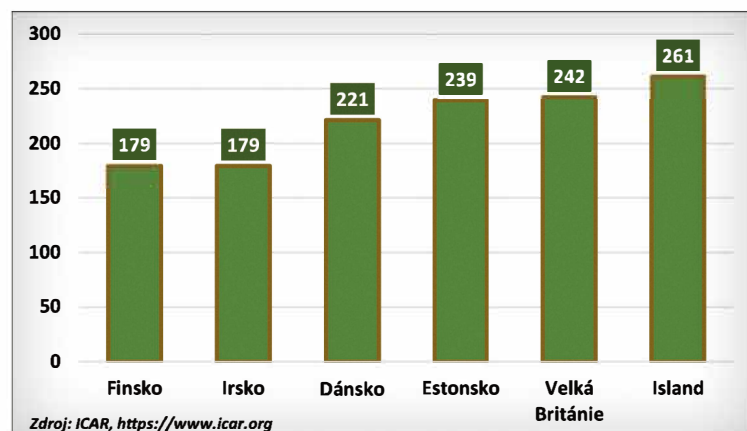
Lineární skóre bylo nejčastěji u hodnocených farem (graf 6) dosaženo, stejně jako v minulém ročníku, v rozpětí 80 až 85 %. V tomto inter-

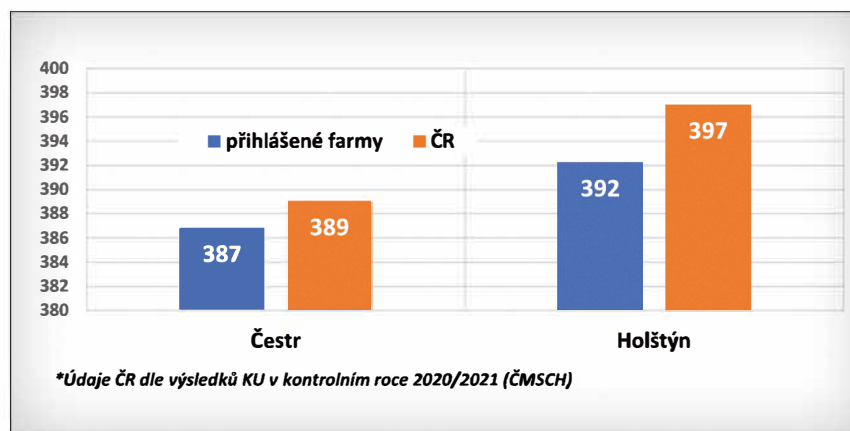
Graf 4 – Průměrný počet somatických buněk a výsledky jednotlivých farem

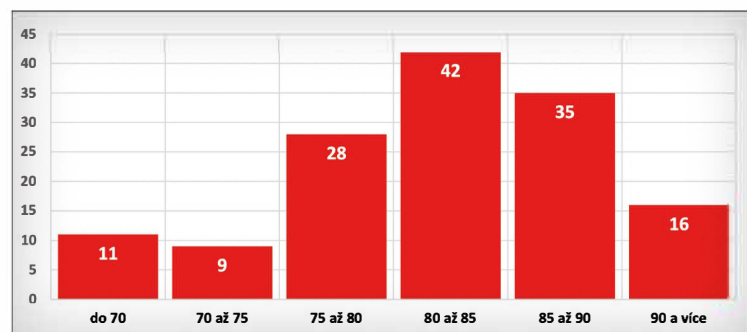
Graf 8 – Průměrné lineární skóre somatických buněk u všech přihlášených farem

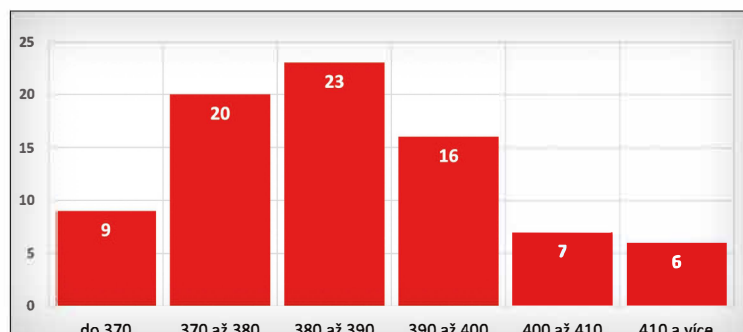
Graf 5 – Počet SB ve vybraných státech světa v roce 2021 u krav v KU

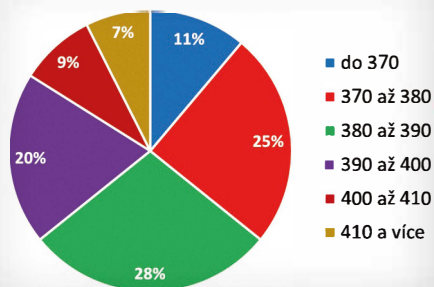
Graf 9 – Srovnání délky mezidobí u přihlášených a v ČR*

Graf 6 – Počet farem podle dosaženého lineárního skóre SB

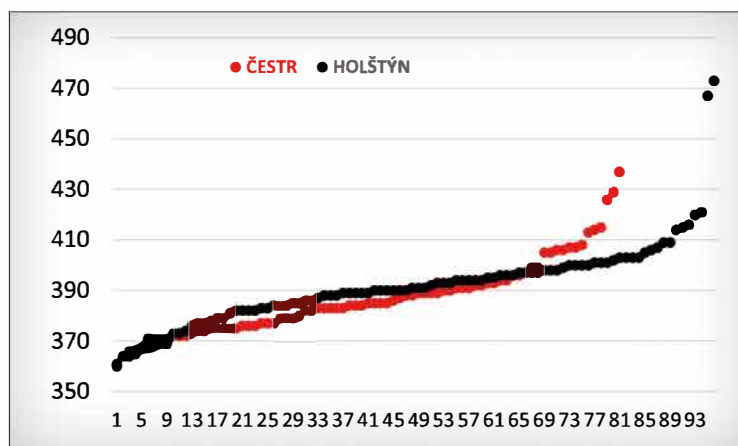

Graf 10 – Počet farem podle průměrné délky mezidobí v kategorii Čestr

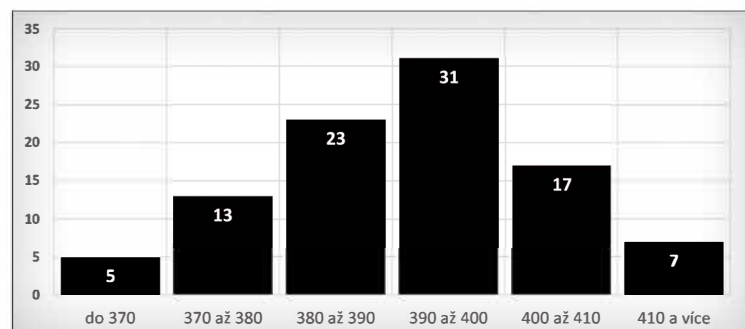
Graf 11 – Podíl přihlášených farem podle délky mezidobí (Čestř)

valu ze 177 přihlášených farem bylo 42 z nich, což představuje asi 30 % (graf 7). U 16 podniků (11 %) se hodnota dostala nad hranici 90 %. Průměrné lineární skóre u přihlášených farem činilo v roce 2022 83 % (v ročníku 2021 to bylo 82 %). Jen

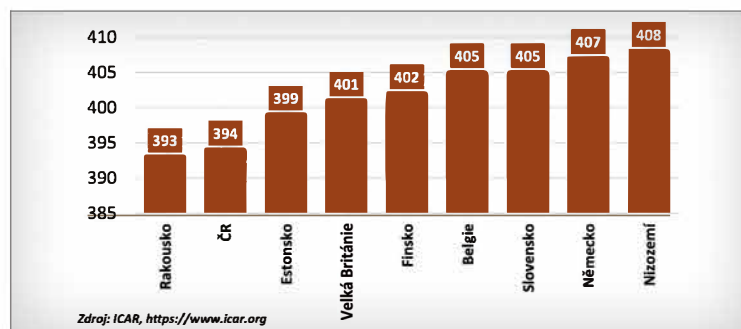

Graf 14 – Průměrná délka mezidobí u přihlášených farem

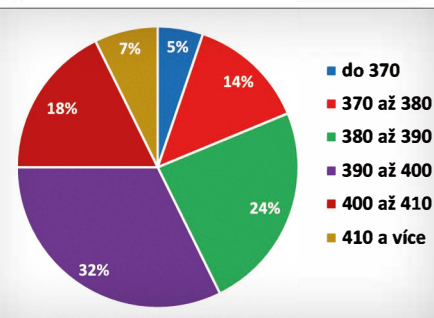
procentu farem (23 farem a 28 %) pohybovalo mezidobí mezi 380 a 390 dny. Pod 370 dnů mělo mezidobí devět farem (11 %) a nad 410 dnů vykazovalo průměrnou délku mezidobí šest farem (7 %). Mezidobí mezi 380 a 390 bylo nejčastější v kategorii Čestř a v kategorii Holštýn byla v této kategorii téměř čtvrtina přihlášených. U soutěžní kategorie Holštýn v ročníku 2022 (grafy 12 a 13) bylo nejvíce farem zastoupeno (31 farem a 32 %) v intervalu průměrné délky mezidobí mezi 390 a 400 dny. U přihlášených farem v loňském ročníku bylo mezidobí v rozmezí 360 až 437 dnů

Graf 12 – Počet farem podle průměrné délky mezidobí v kategorii Holštýn

Graf 15 – Délka mezidobí ve vybraných státech v roce 2021 u krav v KU

Graf 13 – Podíl přihlášených farem podle délky mezidobí (Holštýn)

drobný rozdíl byl mezi soutěžními kategoriemi, přičemž průměr v kategorii Čestř, resp. Holštýn bylo LS 82, resp. 84 %. Ze 177 přihlášených farem mělo 39 % z nich LS nižší než průměr, průměru dosáhlo 10 % přihlášených farem a 51 % farem mělo LS vyšší než průměr. Celkově u všech farem se pohybovalo lineární skóre v rozmezí 65 až 94 % (graf 8).

Mezidobí

Přihlášené farmy měly v průměru kratší mezidobí oproti výsledkům podniků v KU v ČR (graf 9). Podle plemen v kategorii Čestř byl rozdíl dva dny a pět dnů byl rozdíl v kategorii Holštýn. U přihlášených farem bylo rozdílné mezidobí a rozdíly byly zřejmé jak mezi jednotlivými farmami, tak i mezi průměry za soutěžní kategorie. V kategorii Čestř (grafy 10 a 11) se největšímu

v kategorii Čestř a mezi 361 a 473 dny v kategorii Holštýn (graf 14). Mezi vybranými státy Evropy (graf 15) podle dostupnosti údajů ICAR u krav v KU jsou patrné nemalé rozdíly. V ČR v rámci této skupiny byla délka mezidobí druhá nejkratší. Nejkratší mezidobí bylo v Rakousku (393 dní) a naopak v roce 2021 nejdelší mezidobí bylo v Nizozemsku (408 dní).

-redakce-